

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС

дисципліни

Аналіз діяльності банківських та небанківських кредитних установ

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**

спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**

освітня програма **«Міжнародні фінанси»**

вид дисципліни: **за вибором**

факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Укладач:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу

та економічної теорії Легостаєва О.О.

РОЗШИРЕНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Тема 1. Загальна характеристика банківської системи

Історичний досвід та передумови створення банківської системи.
Етапи створення дворівневої банківської системи.
Суб'єкти банківської системи та їх загальна характеристика.

Тема 2. Банківська система України.

Суть, типи, принципи та функції.
Банківська система: суть та місце в фінансовоекономічній системі країни.
Принципи побудови та типи банківських систем.
Вимоги до діяльності та функції банківської системи.
Структурні компоненти банківської системи України.
Інфраструктура та структура банківської системи України.
Національний банк України: правові основи функціонування.
Банки другого рівня як невід'ємна складова банківської системи України.

Тема 3. Центральний банк України – НБУ

Етапи становлення та розвитку Національного банку України. Статус та основні функції НБУ.
Грошово-кредитна політика НБУ: нормативно-правові засади та сучасні інструменти й механізм грошово-кредитної політики.
Ліквідність банківської системи України. Сучасний стан ліквідності. Основні напрями вдосконалення управління ліквідністю банківської системи України.

Тема 4. Організаційна структура та операції комерційного банку

Управління та відділення банку. Правління. Організаційна структура банку.
Функції та операції комерційних банків.
Кредитні операції банків.
Операції з цінними паперами.
Касові операції банків.
Операції з дорогоцінними металами.
Розрахункові операції банків.
Міжнародні кореспондентські банківські відносини.
Організація міжбанківських відносин.
Акредитивна та інкасова форма розрахунків.

Тема 5. Аналіз власного капіталу банків

Склад та структура власного капіталу банків.

Аналіз структури капіталу, виявлення його суми за балансом та ефективність його використання.

Аналіз достатності капіталу.

Аналіз процесу капіталізації.

Аналіз порядку формування статутного капіталу.

Тема 6. Аналіз зобов'язань банків

Склад та структура зобов'язань банків.

Залучені кошти банку. Запозичені кошти банку.

Значення, інформаційне забезпечення і задачі аналізу зобов'язань банків. Аналіз депозитів комерційного банку.

Аналіз ефективності формування та використання ресурсів кредитних установ.

Тема 7. Аналіз банківських активів.

Склад та структура активів банків.

Значення, задачі та етапи аналізу активів кредитних установ.

Аналіз змін у структурі активних операцій.

Аналіз якості активів.

Аналіз ліквідності активів.

Сутність банківського кредитування.

Значення, інформаційне забезпечення і задачі аналізу кредитних операцій банку.

Аналіз обсягів і вартості кредитних вкладень.

Аналіз структури кредитного портфеля.

Тема 8. Аналіз ліквідності банків.

Поняття та суть ліквідності.

Значення, задачі, інформаційне забезпечення аналізу ліквідності.

Методи та прийоми управління ліквідністю.

Аналіз ліквідної позиції банків.

Коефіцієнтний аналіз ліквідності. Оцінка потреби банку у ліквідних коштах.

Тема 9. Аналіз результатів діяльності банків

Зміст, завдання та джерела аналізу фінансових результатів діяльності банків. Аналіз структури доходів банків установ.

Аналіз структури витрат банків.

Аналіз прибутку банків.

Розрахунок і аналіз показників прибутковості кредитних установ.

Тема 10. Аналіз фінансового стану банків

Аналіз ділової активності.

Аналіз фінансової стійкості.

Рейтингові оцінки діяльності кредитних установ.

Сутність, призначення, підходи до визначення рейтингів.

Методика рейтингової оцінки НБУ.

Дотримання обов'язкових економічних нормативів банківської діяльності.

Тема 11. Характеристика та аналіз діяльності страхових компаній

Сутність страхової діяльності та її види.

Страхові послуги і особливості їх реалізації.

Аналіз діяльності страхових компаній.

Сутність понять страхова сума, страхове відшкодування та страхові резерви.

Тема 12. Основи функціонування інших небанківських кредитних установ

Сутність діяльності ломбардів, фінансових компаній та кредитних спілок.

Характеристика діяльності недержавних пенсійних фондів та інвестиційних фондів.

Особливості здійснення лізингової та факторингової діяльності.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1.

Загальна характеристика банківської системи

Питання до семінарських занять

1. Історичний досвід банківської системи.
2. Етапи створення банківської системи.
3. Суб'єкти банківської системи та їх загальна характеристика.

Тема 2.

Банківська система України.

Питання до семінарських занять

1. Банківська система: суть та місце в фінансовоекономічній системі країни.
2. Вимоги до діяльності та функції банківської системи.
3. Структурні компоненти банківської системи України.
4. Національний банк України: правові основи функціонування.
5. Банки другого рівня як невід'ємна складова банківської системи України.

Тема 3.

Центральний банк України – НБУ

Питання до семінарських занять

1. Етапи становлення та розвитку Національного банку України.
2. Грошово-кредитна політика НБУ: нормативно-правові засади та сучасні інструменти й механізм грошово-кредитної політики.
3. Ліквідність банківської системи України.
4. Основні напрями вдосконалення управління ліквідністю банківської системи України.

Тема 4.

Організаційна структура та операції комерційного банку

Питання до семінарських занять

1. Управління та відділення банку.
2. Функції та операції комерційних банків.
3. Кредитні операції банків.
4. Операції з цінними паперами.
5. Касові операції банків.
6. Операції з дорогоцінними металами.
7. Розрахункові операції банків.
8. Міжнародні кореспондентські банківські відносини.
9. Організація міжбанківських відносин.
10. Акредитивна та інкасова форма розрахунків.

Тема 5.

Аналіз власного капіталу банків

Питання до семінарських занять

1. Сутність та склад власного капіталу банку.
2. Коефіцієнтний аналіз власного капіталу банків.
3. Порядок визначення обов'язкових економічних нормативів капіталу банків.

Тема 6.

Аналіз зобов'язань банків

Питання до семінарських занять

1. Склад та основи аналізу зобов'язань банку.
2. Аналіз банківських депозитів.
3. Аналіз міжбанківських кредитів.

Тема 7.

Аналіз банківських активів.

Питання до семінарських занять

1. Сутність та загальний аналіз активних операцій банку.
2. Аналіз кредитних операцій банку.
3. Поняття та аналіз фінансових та нефінансових інвестиційних активів банку.
4. Порядок визначення обов'язкових економічних нормативів банків щодо кредитного ризику та інвестування.

Тема 8.

Аналіз ліквідності банків.

Питання до семінарських занять

1. Ліквідність банку. Якість активів та зобов'язань банку з позицій ліквідності.
2. Аналіз потреби банку в ліквідних коштах

3. Порядок визначення обов'язкових економічних нормативів ліквідності у банківських установах.

Тема 9.

Аналіз результатів діяльності банків

Питання до семінарських занять

1. Склад та аналіз структури доходів банку.
2. Склад та аналіз структури витрат банку.
3. Характеристика банківського прибутку та аналіз ефективності діяльності банку.

Тема 10.

Аналіз фінансового стану банків

Питання до семінарських занять

1. Сутність фінансової стійкості банку та фактори впливу на неї.
2. Аналіз фінансової стійкості та ділової активності банку.
3. Характеристика рейтингової системи CAMELSO.

Тема 11.

Характеристика та аналіз діяльності страхових компаній

Питання до семінарських занять

1. Сутність страхової діяльності та її види.
2. Сутність понять страхова сума, страхове відшкодування та страхові резерви.
3. Методика розрахунку показників страхової статистики.

Тема 12.

Основи функціонування інших небанківських кредитних установ

Питання до семінарських занять

1. Сутність діяльності ломбардів, фінансових компаній та кредитних спілок.
2. Характеристика діяльності недержавних пенсійних фондів та інвестиційних фондів.
3. Особливості здійснення лізингової та факторингової діяльності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Тестові завдання

1. Поточний рахунок використовується для зберігання:
 - а) власних коштів;
 - б) власних та залучених коштів;
 - в) залучених коштів.
2. Поточний рахунок закривається:
 - а) при ліквідації підприємства;
 - б) при відсутності коштів на рахунку підприємства;
 - в) при відсутності операцій на рахунку;
 - г) згідно із заявою власника рахунку після попередження банку;
 - д) а, г.
3. Банк відкриває поточний рахунок:
 - а) бюджетним установам;
 - б) юридичним особам діючим не залежно від форм власності;
 - в) суспільним установам;
 - г) підприємцям;
 - д) релігійним установам.
4. Товарна форма кредиту, яка визначає відносини з питань перерозподілу матеріальних фондів і характеризує кредитну угоду між двома суб'єктами господарської діяльності має назву:
 - а) комерційний кредит;
 - б) лізинговий кредит;
 - в) споживчий кредит;
 - г) бланковий кредит;
 - д) консорціумний кредит.
5. Відносини між зацікавленими сторонами, одна з яких передає, а інша бере на себе відповідальність за управління власністю, майном:
 - а) гарантійні операції;
 - б) факторингові операції;
 - в) трастові операції;
 - г) лізингові операції;
6. Будь-яка особа (фізична чи юридична), яка має з банком відносини фінансового характеру (банк надає кошти у вигляді безстрокових або строкових депозитів; надає кредит; продає цінні папери власної емісії; має дебіторську заборгованість за операціями з клієнтами банку та банком та інше) має назву:
 - а) контрагент;
 - б) інсайдер;
 - в) кредитор.
7. Найвищим органом управління банком є:
 - а) правління;

- б) дирекція (для ТОВ);
- в) загальні збори товариств;
- г) ревізійна комісія.

8. Статутний фонд комерційних банків формується лише за рахунок:

- а) бюджетних коштів;
- б) коштів, отриманих у кредит під заставу власного майна;
- в) власних коштів;
- г) змішане фінансування.

9. До основного капіталу належать:

- а) субординований капітал;
- б) прибуток поточного року;
- в) резерви під стандартну заборгованість інших банків;
- г) прибуток минулих років;
- д) фактично сплачений зареєстрований статутний капітал.

10. Каси, які працюють на прийом готівкових коштів протягом операційного дня та після його закінчення мають назву:

- а) операційні;
- б) приходні;
- в) вечірні;
- г) усі відповіді правильні.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Економічна природа та класифікація фінансових посередників
2. Сутність та види аналізу діяльності банків та небанківських кредитних установ.
3. Методи аналізу діяльності банків та небанківських фінансово-кредитних установ.
4. Організація аналітичної роботи у фінансово-кредитних установах.
5. Джерела внутрішньої та зовнішньої інформації діяльності банків та небанківських кредитних установ.
6. Форми фінансової звітності.
7. Нормативно-правове забезпечення порядку складання звітних даних фінансово-кредитних установ.
8. Горизонтальний та вертикальний аналіз фінансової звітності.
9. Сутність та склад власного капіталу банку.
10. Коефіцієнтний аналіз власного капіталу банків.
11. Порядок визначення обов'язкових економічних нормативів капіталу банків.
12. Склад та основи аналізу зобов'язань банку.
13. Аналіз банківських депозитів.
14. Аналіз міжбанківських кредитів.
15. Сутність та загальний аналіз активних операцій банку.
16. Аналіз кредитних операцій банку.
17. Поняття та аналіз фінансових та нефінансових інвестиційних активів банку.
18. Порядок визначення обов'язкових економічних нормативів банків щодо кредитного ризику та інвестування.
19. Ліквідність банку.
20. Якість активів та зобов'язань банку з позицій ліквідності.
21. Аналіз потреби банку в ліквідних коштах
22. Порядок визначення обов'язкових економічних нормативів ліквідності у банківських установах.
23. Склад та аналіз структури доходів банку.
24. Склад та аналіз структури витрат банку.
25. Характеристика банківського прибутку та аналіз ефективності діяльності банку.
26. Сутність фінансової стійкості банку та фактори впливу на неї.
27. Аналіз фінансової стійкості та ділової активності банку.
28. Характеристика рейтингової системи CAMELSO.
29. Сутність страхової діяльності та її види.
30. Сутність понять страхова сума, страхове відшкодування та страхові резерви.
31. Методика розрахунку показників страхової статистики.

32.Сутність діяльності ломбардів, фінансових компаній та кредитних спілок.

33.Характеристика діяльності недержавних пенсійних фондів

34.Характеристика діяльності інвестиційних фондів.

35.Особливості здійснення лізингової та факторингової діяльності.